

РЕШЕНИЕ

№ 41254

гр. София, 09.12.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, II КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 14.11.2025 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Теодора Милева

ЧЛЕНОВЕ: Мария Владимирова
Петър Савчев

при участието на секретаря Лилия Благоева и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **10923** по описа за **2025** година докладвано от съдия Теодора Милева, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 – чл. 228 от АПК във вр. с чл. 63в от ЗАНН.

Образувано е по касационна жалба, подадена от „ДИАНА КОМЕРС-1“ ЕООД [населено място], чрез адв. Х. Б. – САК срещу Решение №3231/25.08.2025 г. по НАХД №17382/2024 г. по описа на СРС, 106-ти състав, с което е изменено наказателно постановление № 23-2400462/05.11.2024 г., издадено от инж. К. Й. В. – директор на Дирекция „Инспекция по труда“ – С. област /ДИТСО/, с което на основание чл. 413, ал. 2 от Кодекса на труда във вр. с чл. 55 от Закона за безопасни и здравословни условия на труд на „Диана Комерс-1“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], представлявано от Ж. Д. А. – управител, е наложена „имуществена санкция“ в размер на 2 500,00 /две хиляди и петстотин/ лева за неизпълнено правно задължение по чл. 275, ал. 1 КТ във вр. с чл. 14, ал. 2 ЗЗБУТ във вр. с чл. 16, т. 1, б. „б“ от Наредба № 2 от 22.03.2004 г. за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд при извършване на строителни и монтажни работи, като е преквалифицирано нарушението по чл. 275, ал. 1 КТ във вр. с чл. 14, ал. 2 ЗЗБУТ във вр. с чл. 16, т. 1, б. „б“ във вр. с чл. 60, ал. 1 от Наредба № 2/22.03.2004 г.

В касационната жалбата са изложени доводи за неправилно и постановено в нарушение на съдопроизводствените правила съдебно решение, както и необоснованост - касационни основания по чл. 348, ал. 1, т. 1 и т. 2, вр. ал. 3, т. 2, пр. 1 от НПК. Касаторът твърди, че изводите на съда не са конкретни, а бланкетни и приложими към всяко едно потвърдително решение на съда, независимо от осъщественото нарушение. Сочи, че в хода на производството по обжалване на издаденото НП, районният съд не е проявил необходимата процесуална активност за

обективно, всестранно и пълно изясняване на обстоятелствата по делото в съответствие с разпоредбата на чл. 14 от НПК, вр. с чл. 84 от ЗАНН, както и не е проявил процесуална активност за изясняване на спора от фактическа страна, като не е попълнил делото с необходимите и допустими доказателствени средства в съответствие с повелята на чл. 107 от НПК. Твърди, че което и да от задълженията на „строител“, регламентирани в чл. 16, т. 1, б. „б“ от Наредба № 2 не могат да бъдат вменени на „Диана Комерс-1“ ЕООД, тъй като то не притежава качеството на строител, каквото и да означава това понятие, употребено като легално понятие в Наредба № 2. Счита, че „Мелиса-88“ ЕООД няма качеството на „подизпълнител“ по смисъла на Наредба № 2, тъй като „Диана Комерс-1“ ЕООД не притежава качеството на „строител“ по смисъла на Наредба № 2, както и че „Д. К.-1“ няма и качеството на „възложител“ по смисъла на § 1, т. 1 от ДР на Наредба № 2, който може да възлага на който и да е подизпълнител изпълнението на СМР. Сочи, че обжалваното наказателно постановление е незаконосъобразно и поради това, че при издаването му не са взети предвид в цялост изрични договорки, постигнати на основание чл. 18 ЗЗБУТ между „Диана Комерс-1“ ЕООД и „Мелиса-88“ ЕООД и обективирани в Допълнително споразумение по ЗБУТ от 22.04.2024 г., като цитира конкретни клаузи. Излага подробни аргументи в полза на своята теза. Моли се да бъде отменено изцяло решението както и наказателното постановление. Алтернативно моли да се върне делото за ново разглеждане от друг състав на същия съд. Моли се за присъждане на сторените разноски.

В съдебно заседание, касаторът редовно уведомен, не се представлява. По делото е постъпила молба от касатора, с която се моли да бъде даден ход на делото. Представен е договор за правна защита и съдействие и се моли за срок за писмена защита.

Ответникът – директор на Дирекция „Инспекция по труда“ – С. област, чрез юрк. С., оспорва жалбата като неоснователна, моли за потвърждение на решението на СРС. Претендира юрисконсултско възнаграждение и прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение

Представителят на Софийска градска прокуратура, прокурор Д., дава заключение за неоснователност на касационната жалба.

Административен съд София – град, II касационен състав, като се запозна с обжалваното съдебно решение, съобрази доводите и възраженията на страните и обсъди наведените касационни основания и тези по чл. 218, ал. 2 от АПК, приема следното:

Касационната жалба е допустима, като подадена от легитимирано лице, в срока по чл. 211, ал. 1 от АПК, приложим по силата на чл. 63в от ЗАНН, срещу съдебен акт, който подлежи на касационен контрол. Разгледана по същество е неоснователна.

Софийски районен съд, въз основа на приложените писмени доказателства е установил от фактическа страна, че с акт за установяване на административно нарушение № 23-2400462/05.011.2024 г., съставен от инж. Б. Л. Т. – гл.инспектор в ДИТСО и в присъствието на свидетелите С. Г. Д., В. И. П. и Н. С. С.-Г. е констатирано, че на 28.08.2024 г. в [населено място], строителен обект: „Жилищна сграда с магазини, магазин за хранителни стоки с топла точка, аптека, гаражи и подземен гараж“, находящ се в УПИ XIII – 9525 за ЖС и 00, ПИ с идентификатор 68134.4334.9637, кв. 61, м. О. купел-Актуализация, жалбоподателят „Диана Комерс-1“ ЕООД, в качеството си на работодател по смисъла на § 1, т. 2 от ДР на ЗЗБУТ и строител по смисъла на § 1, т. 2 от ДР на Наредба № 2/22.03.2004 г., не е предприел мерки за отстраняване, ограничаване или намаляване на опасностите за живота и здравето на работещите на изпълнявания от него строителен обект, вкл. и на работниците на подизпълнителя „Мелиса-88“ ЕООД, като не е осигурил комплексни здравословни и безопасни условия на труд, които да осигурят безопасност от падане на хора или предмети при работа на височина чрез подходящо

оборудване, колективни и/или лични предпазни средства /напр. ограждения, скелета, платформи и/или предпазни (защитни) мрежи/, в т.ч. при изпълнение на кофражни дейности за изграждане на плоча, на кота +15,10 м /секция В01, вход А и Б/, част от строящата се сграда, което е довело до падане на работника Б. Ф. М., назначен при подизпълнителя „Мелиса-88“ ЕООД, докато изпълнява кофражни дейности на посоченото място и до причиняването на тежки травми по тялото. В акта е отразено, че са нарушени разпоредбите на чл. 275, ал. 1 КТ във вр. с чл. 14, ал. 2 ЗЗБУТ във вр. с чл. 16, т. 1, б. „б“ от Наредба № 2/22.03.2004 г., като препис от него е връчен на същата дата на упълномощен представител на дружеството-въззивник. Въз основа на горепосочения акт е издадено атакуваното наказателно постановление № 23-2400462/05.11.2024 г. от инж. К. Й. В. – директор на ДИТСО, с което на основание чл. 413, ал. 2 КТ във вр. с чл. 55 ЗЗБУТ, при цялостното възпроизвеждане на фактическите констатации от акта, на търговско дружество „Диана Комерс-1“ ЕООД е наложена „имуществена санкция“ в размер на 2 500,00 /две хиляди и петстотин/ лева за неизпълнено правно задължение по чл. 275, ал. 1 КТ във вр. с чл. 14, ал. 2 ЗЗБУТ във вр. с чл. 16, т. 1, б. „б“ от Наредба № 2/22.03.2004 г. Препис от наказателното постановление е връчен на 13.11.2024 г. на служител на търговското дружество, видно от приложеното копие на разписка, като жалбата, инициирала производството пред настоящата инстанция, е депозирана в законоустановения 14-дневен срок чрез наказващия орган на 27.11.2024 г., видно от отбелязването върху нея.

Въз основа на така установената фактическа обстановка, въззивният съд е обосновал извод, че при съставянето на АУАН и издаването на НП не са допуснати съществени нарушения на процесуалните правила. Прието е, че по категоричен и безспорен начин е установено извършеното нарушение, като с демонстрираното противоправно бездействие дружеството - въззивник е нарушило разпоредбите на чл. 275, ал. 1 КТ във вр. с чл. 14, ал. 2 ЗЗБУТ във вр. с чл. 16, т. 1, б. „б“ от Наредба № 2/ 22.03.2004 г. Съдът служебно е констатирал, че привлеченото към отговорност лице не е спазило и изискването на чл. 60, ал. 1 от Наредба № 2/22.03.2004 г., където е предвидено изискване работи на височина да се извършват при осигурена безопасност от падане на хора или предмети чрез подходящо оборудване, колективни и/или лични предпазни средства (напр. ограждения, скелета, платформи и/или предпазни (защитни) мрежи). Тъй като тези фактически положения поначало фигурират в АУАН и оспореното НП, съдът е счел, че допуснатата непрецизност при подвеждане на релевантните факти под материалния закон не може доведе априори до отмяна на атакувания санкционен акт. Отчитайки спецификите на въззивното производство, районният съд е упражнил правомощията си по чл. 63, ал. 7, т. 1 ЗАНН, преквалифицирайки нарушението по чл. 275, ал. 1 КТ във вр. с чл. 14, ал. 2 ЗЗБУТ във вр. с чл. 16, т. 1, б. „б“ във вр. с чл. 60, ал. 1 от Наредба № 2/ 22.03.2004 г., доколкото е посочил, че се касае за същото наказуемо бездействие, без съществено изменение на неговите фактически обстоятелства.

Според СРС понятието по смисъла на § 1, т. 2 от ДР на ЗЗБУТ се припокрива с понятието, определено в § 1, т. 1 от ДР на КТ, както и всеки, който възлага работа и носи цялата отговорност за предприятието, кооперацията или организацията. Посочил е, че от приложената по делото идентификационна карта, изготвена от упълномощен представител на жалбоподателя, се установява, че в качеството си на юридическо лице извършва дейност, свързана със строителство на сгради и съоръжения при нает персонал от 108 бр., а с това е мотивирал извода, че търговското дружество „Диана Комерс 1“ ЕООД изпълва изискуемите елементи на легалната законова дефиниция. Посочено е също, че понятието „строител“, което е обективизирано в § 1, т. 2 от ДР на Наредба № 2/22.03.2004 г. следва да бъде дефинирано съобразно определението, дадено в ЗУТ. Първоинстанционният съд е изложил подробни мотиви, в насока, че жалбоподателят „Диана

Комерс 1“ ЕООД несъмнено изпълва тези изискванията на разпоредбата на чл.163, ал.1 от ЗУТ, имайки предвид приложения по делото договор за възлагане на строителство от 01.11.2023 г., с който търговско дружество „Емблема Овча Купел 2“ ЕООД му е възложило изграждането на процесния строителен обект. Според СРС същественото в случая е, че в АУАН и НП са описани всички съставомерни факти, относими към твърдяното административно нарушение и това е позволило на дружеството да организира пълноценно реципрочната функция по упражняване на своята защита. СРС е приел за несъстоятелна аргументацията в жалбата, че строителят няма задължение за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работниците на подизпълнителя, имайки предвид, че съгласно чл. 16, т. 1, б. „б“ от Наредба № 2/22.03.2004 г. строителят е длъжен да осигури комплексни ЗБУТ на всички работещи, вкл. на подизпълнителите и на лицата, самостоятелно упражняващи трудова дейност, при извършване на СМР на изпълняваните от него строежи, в съответствие с минималните изисквания на тази наредба. Прието е, че безспорно пострадалият работник е бил назначен в търговско дружество „Мелиса-88“ ЕООД, което се явява подизпълнител предвид сключените договор за строителство от 22.04.2024 г. и допълнително споразумение по ЗБУТ, на което лице строителят „Диана Комерс 1“ ЕООД е възложил съгласно чл. 163, ал. 4 ЗУТ извършването на отделни СМР. В тази връзка е отбелязано, че с т. 1 от самото споразумение по чл. 18 ЗЗБУТ, строителят и подизпълнителят се задължават съвместно да спазват всички изисквания на Наредба № 2/22.03.2004 г. по отношение на наетите от тях работници. Според СРС административнонаказващият орган правилно и законосъобразно е приложил санкционната разпоредба на чл. 413, ал. 2 КТ във вр. с чл. 55 ЗЗБУТ, предвиждаща отговорност за работодател, който не изпълни задълженията си за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд, ако не подлежи на по-тежко наказание. Счел е, че е налице е пълно съответствие между словесното описание на релевантната фактическа обстановка в акта, очертана чрез изискуемата се конкретика, нейното последователно възпроизвеждане в атакуваното наказателно постановление и възприетата цифрова квалификация. Поради това съдът е намирал, че материалният закон също е приложен правилно. Съдебният състав е счел, че атакуваният санкционен акт следва да бъде изменен, като единствено се преквалифицира нарушението в такова по чл. 275, ал. 1 КТ във вр. с чл. 14, ал. 2 ЗЗБУТ във вр. с чл. 16, т. 1, б. „б“ във вр. с чл. 60, ал. 1 от Наредба № 2/ 22.03.2004 г. Поради това е изменил НП само като го е преквалифицирал. По отношение на наложената “имуществена санкция” в размер на 2 500,00 /две хиляди и петстотин/ лева, съдебният състав е приел, че предвидената от законодателя санкция в разпоредбата на чл. 413, ал. 2 КТ е относително определена в границата от 1 500 до 15 000 лева. В конкретния случай административнонаказващият орган е преценил добросъвестно обуславящите отговорността обстоятелства, отчитайки като отегчаващи факти предходните влезли в сила НП за нарушения на ЗЗБУТ и КТ, както и настъпилите сериозни телесни увреждания на работника, поради което обосновано е индивидуализирал „имуществената санкция“ над предвидения от закона минимален размер, а именно 2 500,00 лева. Ето защо е счел, че определената санкция не е явно несправедлива, пропорционална е на извършеното нарушение, като същата е от естество да изпълни и легитимните цели по чл. 12 ЗАНН.

Решението на районния съд е валидно и допустимо, а по същество се явява правилно. Въззивният съд правилно е установил фактическата обстановка по делото, като подробно е обсъдил събраните в хода на съдебното следствие писмени и гласни доказателства. Въз основа на установеното е направил обосновани изводи относно законосъобразното съставяне на АУАН и НП, както и за липсата на допуснати в хода на административнонаказателното производство съществени процесуални нарушения. Настоящият съдебен състав напълно споделя изводите, обективирани в оспореното решение, че административнонаказателната отговорност на

юридическото лице е ангажирана законосъобразно.

Настоящия състав счита, че за да е осъществен съставът на цитираната в наказателното постановление санкционна норма на чл. 413, ал. 2 от КТ следва да е установено наличието на задължено лице - работодател, вменено му от законодателя задължение за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд и доказано неизпълнение на това му задължение. Тоест субект на административнонаказателна отговорност по чл. 413, ал. 2 КТ е лице което има качеството на "работодател". С императивната норма на чл. 14 от ЗЗБУТ е въведено общо задължение за всички лица - ЮЛ и ФЛ, които самостоятелно наемат работещи, юридическите и физическите лица, които ползват работещи, предоставени им от предприятие, което осигурява временна работа, както и лицата, които за своя сметка работят сами или в съдружие с други, да осигурят здравословни и безопасни условия на труд във всички случаи, свързани с работата, както на работещите, така и на всички останали лица, които по друг повод се намират във или в близост до работните помещения, площадки или места. В § 1, т. 9 от ЗЗБУТ е дефиниран критерия за минималните изисквания за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд - такива условия, които не водят до професионални заболявания и злополуки при работа и създават предпоставка за пълното физическо, психическо и социално благополучие на работещите лица. В разглежданият случай, предвид специфичния характер на дейностите по строителство, с Наредба № 2 от 2004 г. за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд при извършване на строителни и монтажни работи (Наредба 2/2004г.) са въведени специални изисквания, на задължените лица е вменено задължение за извършване на конкретни действия по изпълнението им. Такива задължени лица са възложителят (чл. 5 от Наредба 2/2004г); координаторът по безопасност (чл. 11 от Наредба 2/2004г) и строителят (чл. 16 от Наредба 2/2004г). Видно от съдържанието на наказателното постановление, действително при изложението на фактическата обстановка на "Диана Комерс-1" ЕООД е придадено качеството му на „работодател“ и на "строител", който носи отговорност за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд независимо от задълженията на работещите, както и от това дали тази дейност се осъществява от негови органи, или е възложена на други лица. Независимо от горното обаче, видно от санкционната част на НП на основание чл. 416, ал. 5 от КТ, във връзка с чл. 413, ал. 2 от КТ на "Диана Комерс-1" ЕООД е наложена имуществена санкция, като изрично е изписано "в качеството му на работодател". Видно от събраните по делото доказателства е установена трудово-правна връзка между наказаното дружество и лицата, които са извършвали дейности на строителния обект. От доказателствата по делото се установява, че между "Диана Комерс-1" ЕООД в качеството на възложител, и "Мелиса-88" ЕООД, в качеството на изпълнител, е сключен договор за строителство от 22.04.2024 г., по силата на който

"Диана Комерс-1" ЕООД е възложило на "Мелиса-88" ЕООД извършването на определени видове строителни и монтажни работи в процесния строителен обект. Във връзка с горното "Диана Комерс-1" ЕООД има качеството на възложител на работата спрямо работниците, чиито живот и здраве охранява Наредба 2/2004г., като носи отговорност за работата на дружествата изпълнители, по силата на сключените договори за СМР и т.6, т.7 и т.9 от Допълнителното Споразумение по ЗБУТ от 22.04.2024 г. Отговорността за предприятията на дружествата - възложители е на самите тях, включително отговорността за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд по отношение на наетите лица по граждански или трудово-правни договори. Отговорността за чуждо предприятие, включително за осигуряване на безопасни условия на труд по отношение на работници или служители на чуждо предприятие е възложена на юридическото лице - възложител, с което дружествата –и изпълнители, се намират в облигационна връзка. За целите на Закона за здравословни и безопасни условия на труд /§ 1, т. 2 от ДР на ЗЗБУТ/, по приложението на който е издадена Наредба № 2/2004 г., параграф 1, т.10 от Наредба № 2/2004 г. "работодател" е 1. всяко физическо лице, юридическо лице или негово поделение, което самостоятелно наема работещи по трудово правоотношение, 2. както и всеки, който възлага работа и носи цялата отговорност за организационно и икономически обособено образувание (предприятие, учреждение, организация, кооперация, стопанство, заведение, домакинство, дружество и др.). От посочената разпоредба във втората ѝ част е видно, че качеството на работодател има и възложителя на работа (без наличие на трудово - правни отношения), в рамките обаче на предприятието му. Както се посочи по-горе е установена трудово- правна връзка между наказаното лице и лицата, които са извършвали дейности на строителния обект. Във връзка с горното "Диана Комерс-1" ЕООД има качеството на възложител на работата спрямо работниците, чийто живот и здраве охранява, като носи отговорност за работата на дружествата изпълнители, по силата на сключения договор между него и „Мелиса-88“ ЕООД. Отговорността за предприятията на дружествата - възложители е на самите тях, включително отговорността за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд по отношение на наетите лица по граждански или трудово-правни договори. Безспорно това качество е установено от събраните по делото доказателства, а и е изрично посочено в наказателното постановление, и на това основание е ангажирана отговорността на дружеството.

По отношение на останалите оплаквания в касационната жалба, аналогични на жалбата подадена до СРС, настоящия състав споделя изводите на първоинстанционния съд и на основание чл.221, ал.2 от АПК препраща към мотивите на обжалваното съдебно решение.

Предвид гореизложеното, съдът не констатира наличие на касационни основания по чл. 348, ал. 1 от НПК, вр. чл. 63в ЗАНН, които да обуславят отмяна на оспорения

съдебен акт, поради което решението на СРС следва да бъде оставено в сила.

С оглед изхода на спора и своевременно предявената претенция, в полза на Дирекция „Инспекция по труда“ – С. област, следва да се присъди юрисконсултско възнаграждение, на основание чл. 63д, ал. 4 от ЗАНН, вр. чл. 37 от Закона за правната помощ, вр. чл. 27е от Наредбата за заплащането на правната помощ, в минимален размер от 130 лева.

Така мотивиран и на основание чл. 221, ал. 2 от АПК във връзка с чл. 63в от ЗАНН, Административен съд София-град, II касационен състав

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА решение № Решение № 3231/25.08.2025 г. по НАХД №17382/2024 г. по описа на СРС, 106-ти състав.

ОСЪЖДА "ДИАНА КОМЕРС-1" ЕООД, представлявано от управителя Ж. Д. А., с ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление: [улица], ет. 2, ап.офис 1, да заплати на Дирекция „Инспекция по труда“ – С. област, сумата в размер на 130 (сто и тридесет лева) лв, представляваща юрисконсултско възнаграждение.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване и протест.